

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет дошкільної та спеціальної освіти
Кафедра дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри дошкільної освіти

доц. Ольга МЕЛЬНИКОВА

“30” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 43 ПСИХОКОРЕКЦІЯ З ПРАКТИКУМОМ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітня програма	Дошкільна освіта. Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Психокорекція з практикумом» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта.

Розробники: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Неля Скрипник Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дошкільної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 року

В. о. завідувача кафедри
дошкільної освіти

(підпис)

(доц. Ольга МЕЛЬНИКОВА)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

Протокол № 1 від “30” серпня 2023 року

Голова науково-методичної комісії факультету дошкільної та спеціальної освіти

(підпис)

(доц. Ольга БУТЕНКО)
(прізвище та ініціали)

Пролонговано:

на 20___/20___ н. р. _____ (_____) «__»___ 20___ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20___/20___ н. р. _____ (_____) «__»___ 20___ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20___/20___ н. р. _____ (_____) «__»___ 20___ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20___/20___ н. р. _____ (_____) «__»___ 20___ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3/90	3/90
Курс	4-й	4-й
Семестр	8-й	8-й
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, у тому числі:	90 год	90 год
Аудиторні:	44 год	10 год
Лекційні	22 год	6 год
Семінарські / Практичні	22 год	4 год
Лабораторні	-	-
Самостійна робота	22 год	36 год
Індивідуальна робота	24 год	44 год
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета й завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Психокорекція та психологічне консультування» - забезпечення системи психологічних знань та формування практичних вмінь проведення психокорекційної роботи як складової професійної діяльності практичного психолога, вироблення у студентів наукового підходу до психологічних знань; сприяння особистісному розвитку майбутнього психолога, пробудження інтересу до майбутньої професійної діяльності, психологічної допитливості, творчого пошуку; формування психологічного мислення; сприяння особистому професійному самовизначенню студента.

Завданнями вивчення дисципліни

Сформувати теоретичні знання про методи психокорекції індивідуально-психологічних та індивідуальних психофізичних особливостей людини. Підготувати студентів до безпосередньо практичної роботи у закладах освіти у ролі практичних психологів.

Програмні компетентності

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ФК-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

ФК-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

ФК-16. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

ФК-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН-1 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-2 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-5 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПРН-6 Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН-22. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи психокорекції

Тема 1. Основи психологічної корекції

1. Психологічна корекція як сфера діяльності психолога.
2. Види психокорекції.
3. Основні завдання і принципи психокорекційної роботи.
4. Фактори, що впливають на ефективність психокорекційної роботи.

Тема 2. Особливості складання корекційно-розвивальних програм.

1. Принципи побудови корекційних програм.
2. Види корекційних програм.
3. Структура корекційної програми.
4. Основні вимоги до складання психокорекційних програм.

Тема 3. Характеристика методів корекції

1. Загальна характеристика ігротерапії.
2. Основні види та форми ігротерапії.
3. Оформлення ігрової кімнати.

Тема 4. Різновиди арттерапії

1. Загальна характеристика методів артотерапії.
2. Види арттерапії:
 - музикотерапія;
 - бібліотерапія;
 - танцювальна терапія;
 - проєктивний малюнок;
 - складання історій;
 - казкотерапія;
 - лялькотерапія та ін.

Тема 5. Психогімнастика як метод психокорекції.

1. Особливості призначення психогімнастики.
2. Підготовча частина психогімнастики та її призначення.
3. Пантономічна частина психогімнастичного заняття.
4. Завдання і заключної частини

Тема 6. Методи поведінкової корекції.

1. Імерсійні методи і їх особливості.
2. „Жетонний” метод.

3. Метод Моріта.
4. Холдинг і правила його використання.
5. Імаго-метод.

Тема 7. Психодрама.

1. Характеристика елементів психодрами як метода корекції.
2. Форми та види психодрами.
3. Особливості методик психодрами.

Змістовий модуль II. Корекційна робота в закладах освіти.

Тема 8. Корекційна робота психолога в закладах освіти.

1. Основні напрямки корекційної роботи практичного психолога з дітьми раннього віку.
2. Типові проблеми в розвитку дітей дошкільного віку і їх корекція.
3. Організація і проведення психокорекційної роботи в школі.
4. Типологія та корекція дітей з труднощами в навчанні

Тема 9. Психолого-педагогічна корекція стосунків між дітьми та дорослими.

1. Характер стосунків батьки-діти у сучасних сім'ях.
2. Сім'я як об'єкт психокорекційного впливу.
3. Напрямки сімейної психокорекційної роботи.
4. Методики корекції сімейних стосунків між дитиною і дорослим.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб.	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Основи психокорекції												
Тема 1. Загальні поняття про психокорекцію.	6	2	2		2			1			4	4
Тема 2. Особливості складання корекц.-розвивальних програм	10	2	4		2	2		1			4	4

Тема 3. Характеристика ігротерапії.	10	2	4		2	2		1	1		4	4
Тема 4. Різновиди арттерапії.	10	4	2		2	2		1	1		6	4
Тема 5. Психогімнастика як метод психокорекції	8	2	2		2	2					4	4
Тема 6 Психодрама	8	2	2		2	2					4	2
Тема 7. Корекційна робота психолога у закладах освіти	8	2	2		2	2					4	2
Разом за змістовим модулем 1	60	16	18		14	12		4	2		30	24
Змістовий модуль 2. Корекційна робота в закладах освіти												
Тема 8. Корекційна робота психолога в закладах освіти	14	4	2		4	4		1	1		6	6
Тема 9. Психолого-педагогічна корекція стосунків між дітьми та дорослими	16	2	2		6	6		1	1		8	6
Разом за змістовим модулем 2	30	6	4		10	10		2	2		14	12
Усього годин	90	22	22		24	22	90	6	4		44	36
Модуль 2												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин	90	22	22		24	22	90	6	4		44	80

6. Теми семінарських / практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин (денна)	К-ть годин (заочн.)
1	Теоретичні основи сучасної психокорекції.	2	
2	Методи психокорекційної роботи.	2	
3	Складання корекційно-розвивальної програми	4	
4	Особливості використання методів ігротерапії з дітьми дошкільного віку	4	1
5	Використання різних видів арттерапії з дітьми	2	1
6	Психогімнастика як метод психокорекції	2	
7	Психодрама	2	
8	Особливості психокорекційної роботи психолога у різних закладах освіти.	2	1
9	Методи психокорекційного супроводу стосунків дитини з дорослими.	2	1
	Всього	22	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин (денна)	К-ть годин (заочн.)
1	Опрацювати наступні питання відповідно до послідовності вивчення тем: - історія розвитку психокорекції; - напрями зарубіжної психокорекційної практики; - методи корекції поведінки дитини.	1	2
2	Скласти корекційні програми на розвиток і корекцію: - Пізнавального розвитку дошкільників або молодших школярів; - Формування навичок спілкування; - На ваш вибір.	1	2
3	Підготувати корекційно-розвивальні програми для дітей дошкільного віку: - з порушенням уваги; - з порушенням пам'яті;	1	2

	- з порушенням соціально-емоційної сфери.		
4	Скласти комплекси психологічної гімнастики для дітей 5-6 р. для зняття психологічної напруги різного характеру (агресивності, тривожності, сором'язливості..)	1	2
5	Скласти словник психологічних понять з вивчених тем.	1	2
6	Конспектувати основні тези праць відомих психологів у підготовці до семінарських та лабораторних занять.	1	2
7	Скласти кросворд з основних термінів психокорекції.	1	2
8	Охарактеризувати частини психогімнастики.		1
9	Підібрати психокорекційні вправи для розвитку уваги.	1	2
10	Підібрати психокорекційні вправи для розвитку пам'яті.	1	2
11	Підібрати методи корекцій психологічних девіацій у поведінці школяра.	1	2
12	Запропонувати і описати найефективніші (на вашу думку) види артотерапії при агресивності дитини;	1	2
13	Підібрати і описати вправи для корекції уваги і спостережливості.	1	2
14	Підібрати і описати вправи для корекції емоційного збудження.		1
15	Довести важливе значення ігротерапії в дошкільному віці (механізм корекційного впливу гри).	1	1
16	Скласти пам'ятку психолога-коректора: "Як організувати свою роботу в дошкільному закладі (у загальноосвітній школі)"	1	1
17	Зобразити схематично (у вигляді таблиці чи схеми): 1).Класифікація методів та видів психологічної корекції; 2). На вибір студента за темами.	1	1
18	Охарактеризувати основні методи психокорекційної роботи з дошкільниками.	1	1

19	Підібрати і провести вправи для зняття стресу	1	1
20	Основні напрямки корекційної роботи психолога в освітніх закладах.	1	1
21	Підібрати і описати вправи зняття м'язової напруги.	1	1
22	Проаналізувати роль використання методу проєктивного малюнку в корекційній роботі з дітьми.	1	1
23	Проаналізувати особливості використання різних методів психокорекційного впливу в дошкільному і шкільному віці (ігротерапії, казкотерапії, проєктивного малюнку і т.п.).	1	1
24	Підібрати і проаргументувати найефективніші (на вашу думку) види артотерапії для корекції емоційних відхилень	1	1
	Всього	22	36

8. Індивідуальні завдання

Передбачає вивчення та письмове оформлення короткого теоретичного матеріалу та відповідну розробку одного із практичних завдань:

1. Дати характеристику одній із можливих проблем у розвитку дитини певного віку на власний вибір (наприклад: тривожності, гіперактивності, замкнутості і т.п.).
2. Розробити корекційно-розвивальну програму для усунення відповідної проблеми у розвитку дитини.
3. Розробити психологічні рекомендації батькам та педагогам для корекції у дітей виявленої проблеми у психічному розвитку.

Вимоги до написання та захисту ІНДЗ:

1. Кількість використаної літератури – не менше трьох примірників.
2. Кількість сторінок – від 7 рукописних або 5 друкованих (не враховуючи титульної сторінки та списку використаних джерел).
3. Оформлення титульної сторінки (*див.*: Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. С. 57.) – набір комп'ютерного друку, решта – за можливістю та бажанням.

4. Робота повинна мати план та складатися із короткого вступу, основної частини та висновків (*див.*: Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. С. 57-58.).

5. Оформлення використаних наукових джерел – згідно із вимогами (*див.*: Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. С. 52-55.)

6. Термін зарахування роботи – до останнього семінарського заняття.

7. На захист студент зобов'язаний знати основний зміст своєї роботи та коротко розповісти про найбільш значущі його моменти.

9. Методи навчання

Лекції із застосуванням дискусії; інтерактивних методів роботи; використання мультимедійної апаратури; конспектування та аналіз першоджерел, ведення психологічного словника; підготовка презентацій та рефератів на задані теми, методи програмованого та проблемного навчання, розв'язування психологічних задач, інтерактивні методи в процесі обговорення питань семінарських занять (дискусія, мозкова атака, ділова гра, психологічний тренінг), підготовка рефератів.

10. Методи контролю

Усне опитування; тестування знань студентів з певного розділу (теми) лекційного курсу; перевірка і захист рефератів; підсумковий модульний тестовий контроль; оцінка за самостійні домашні завдання.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Денна форма

Модуль І										ІНДЗ	Під- сум. контр	Сума балів
Зміст. модуль 1							Зміст. модуль 2					
№ теми/ бали							№ теми/ бали			30	10	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	м.к.			
5	5	5	5	5	5	10	5	5	10			

Заочна форма

Модуль 1				ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		30	10	100
30		30				
Т.4-5	М.К	Т.8-9	М.К			
20	10	20	10			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій, нормативні документи, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації, ілюстративні матеріали, мультимедійний проектор, комп'ютерний матеріал, психологічний інструментарій, підбірки психологічних завдань.

13. Рекомендована література**Основна**

1. Дуткевич, Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія [Текст] : модульний навч. посіб. для студ. ВНЗ за напрямом підготовки 6.030103 "Практична психологія". МОН України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т імені Івана Огієнка, Ф-т корекційної та соціальної педагогіки і психології [та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 303 с.

2. Групова психокорекція (з практикумом) : навчально-методичний посібник / укладач Н. І. Скрипник. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 100 с.

3. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. посібник. 2-ге вид. Суми: ВТД „Університетська книга”, 2008. 384 с.

4. Мельничук О. Б. Основи психоконсультації та психокорекції [Текст]: навч. посіб. для студ. ВНЗ, які навчаються за спец. "Практична психологія" / Оксана Богданівна Мельничук ; МОН України, Нац. педагогічний ун-т імені М. П. Драгоманова. 2-ге вид., стереотип. Київ : Каравела, 2019. 389 с.

5. Основи психокорекції : навч.-метод. посіб. / [уклад. Н. І. Скрипник]. Умань : ПП Жовтий, 2014. 108 с.

Допоміжна

1. Психологічний інструментарій / Упор. С.Максименко, Л. Терлецька, О.Главник . К.: Видавничий Дім «Слово», 2003,2004рр.

2. Марінушкіна О.Є., Замазій Ю.О. Порадник практичного психолога. Х.: Вид.група „Основа“, 2007. 240 с.

3. Марінушкіна О.Є., Замазій Ю.О. Корекційні програми на допомогу практичному психологу ДНЗ. Х: Вид.група „Основа“, 2008. 204 с.

4. Павелків Р.В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [Текст]: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 225с.

5. Рибалка В.В. Психологія розвитку творчої особистості. Навчальний посібник. Київ, 1996.

6. Цікава психологія. / Упоряд. Т. Гончаренка. К.: Ред.загальнопед. газ., 2003. 128с.

7. Психологічний словник / За ред. В.І.Войтка. К.: Вища шк. Головне вид-во, 1982. 215с.

Періодичні видання: Педагогіка і психологія. Журнал практичний психолог та інші.

Нормативні документи, якими керується програма

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція від 12.01.2021 №33

2. Закон України «Про охорону дитинства» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 30, ст.142)

3. Закон України від 13.12.2022 № 2834-IX «Про дошкільну освіту»

14.Інформаційні ресурси

1. Нормативні бази (Закони, Положення, Укази та листи МОНУ).

2. Поглиблюють інформацію по дисципліні матеріали, розміщені в MOODLE та інтернет ресурси:

www.education.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.

www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського.

www.dnpb.gov.ua – Державна наукова педагогічна бібліотека ім. Сухомлинського;

www.dntb.gov.ua – Державна науково-технічна бібліотека України;

www.library.kr.ua/libworld/elib.html – електронні бібліотеки в інтернеті;

<https://dytpsyholog.com/> – дитячий психолог (перший український сайт для батьків та практичних психологів)